

Kontaktarbejde og mentalisering



Program

Autismediagnosen if. ICD-11

Kontakt

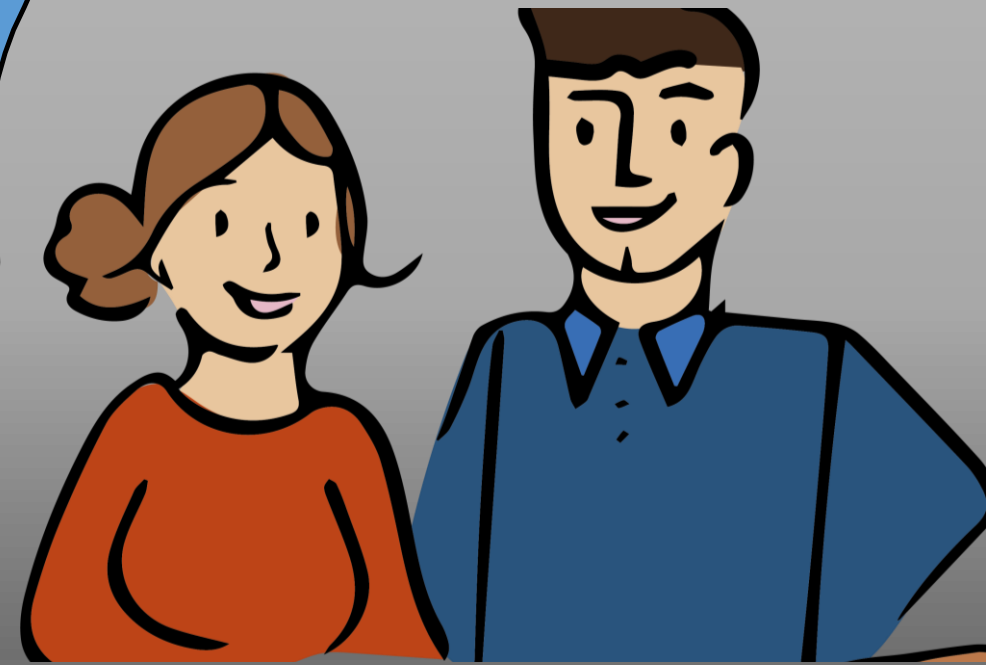
Præmentaliseringsmodus

Kontaktarbejde

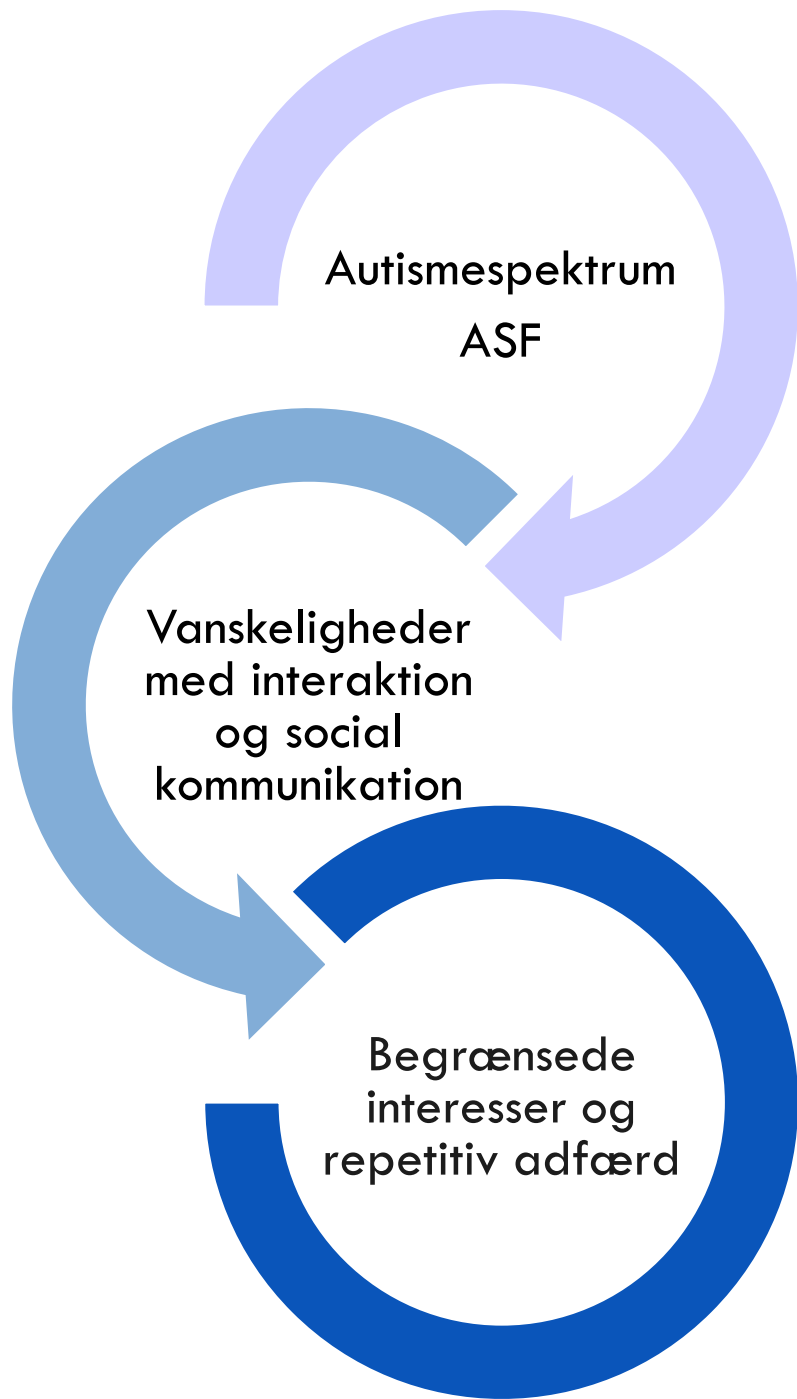
- **Kontaktrefleksioner**

Mentalisering

- **RAM**



ICD-11 Autismediagnosen



Interaktion og social kommunikation

1. Afvigelse i brugen af kompleks ikke-verbal adfærd, til at regulere socialt samspil (f.eks. øjenkontakt, ansigtsudtryk, mimik, kropssprog el. gestus)
2. Forsinket eller manglende udvikling af talesprog, som ikke kompenseres ved brug af ikke-verbal adfærd, til at regulere socialt samspil (f.eks. øjenkontakt, ansigtsudtryk, mimik, kropssprog el. gestus)
3. Stereotyp eller repetitiv brug af sprog eller idiosynkratisk sprogbrug (f.eks. papegøjesnak)
4. Nedsat interesse og/eller evne til at indlede eller fastholde interaktion og/eller kommunikation med andre (uanset talefærdigheder)
5. Mangel på social-emotionel gensidighed (f.eks. glæde el. sorg)
6. Mangel på spontane "lade som-om" lege eller sociale imitationslege (svarende til udviklingsniveauet)
7. Manglende interesse og/eller evne til at udvikle relationer til jævnaldrende (svarende til udviklingsniveauet)



Kontakt?

Ved kontakt mærker vi, at være i gensidig forbindelse med hinanden, og vi har en vis **indlevelse** i vores egne og den andens mentale- og følelsesmæssige tilstande.

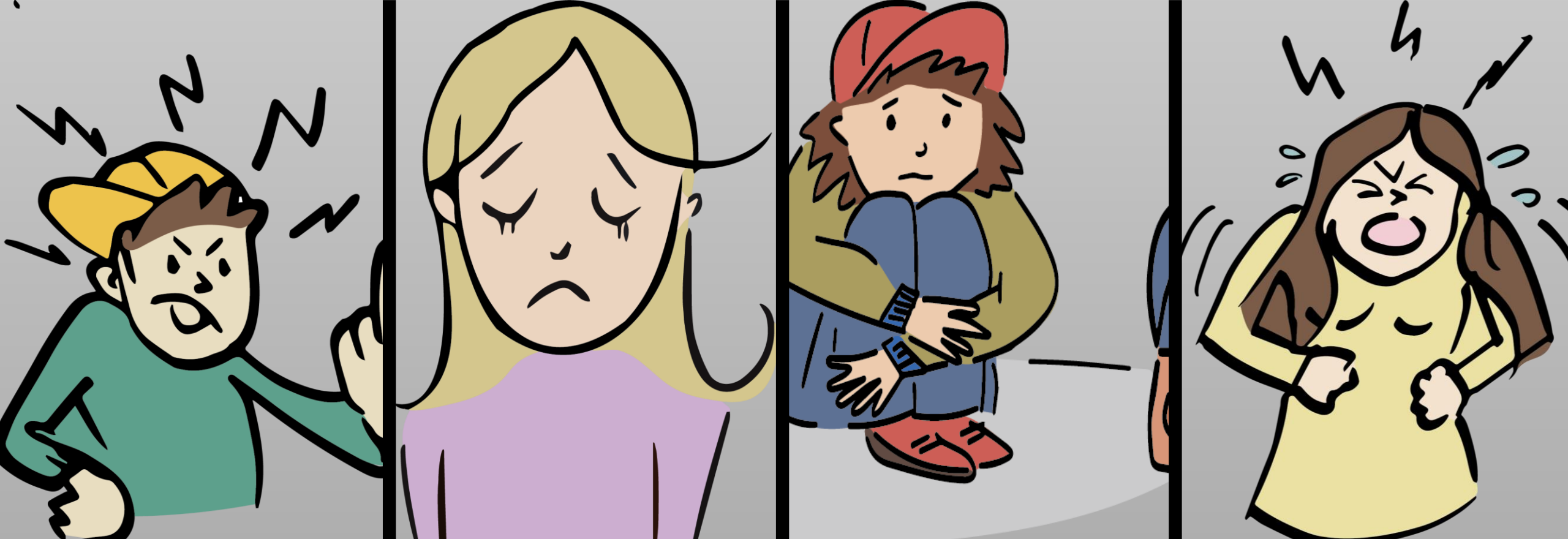
Kontakt og autismespektrumforstyrrelse

Mennesker med autismespektrumforstyrrelse har samtidig en grad af forstyrrelse i evnen til kontakt – kontaktevnen.

Forstyrrelsen i kontaktevnen "forstyrre" samspillet.

- Det er i samspillet, at vi lære, at regulere vores mentale- og emotionelle tilstande.
- Det er i samspillet vi lære, at tilpasse vores adfærd i relation til andre mennesker, situationer og omstændigheder.





Autisme

afvigelse i mentale-
og emotionelle
tilstande
(neurologisk
udviklingsforstyrrelse)

Udfordrende adfærd

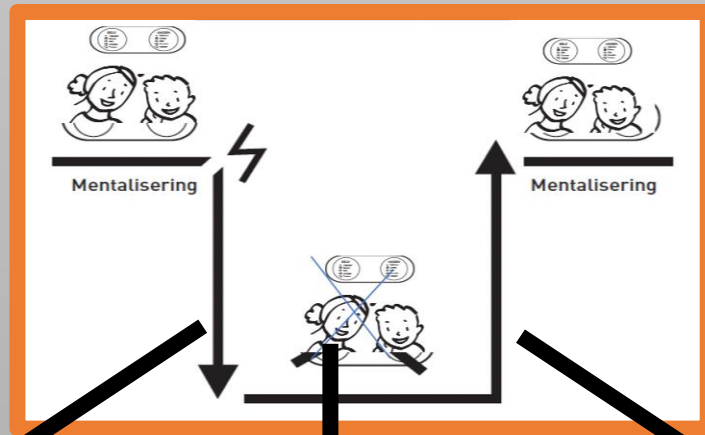
afvigelse i adfærd
(udtrykt i
diagnosekriterierne)

ØNSKET OM ÆNDRET ADFÆRD

Adfærds- korrigerig

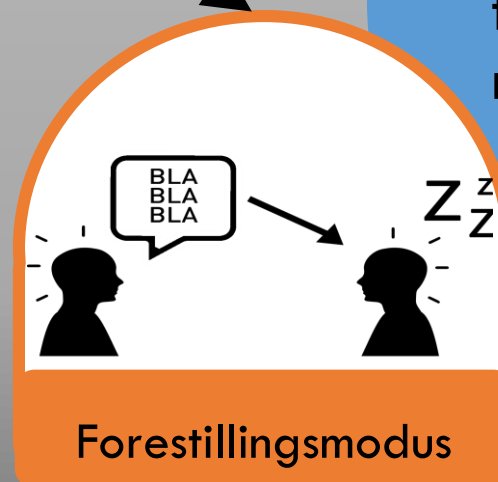
Værktøjer
(piktogrammer)
Ændringer af
omgivelser
(afskærmning)
Hjælpemidler
(balancebolde, Noise
cancelling
høretelefoner)

Præmentaliseringsmodi

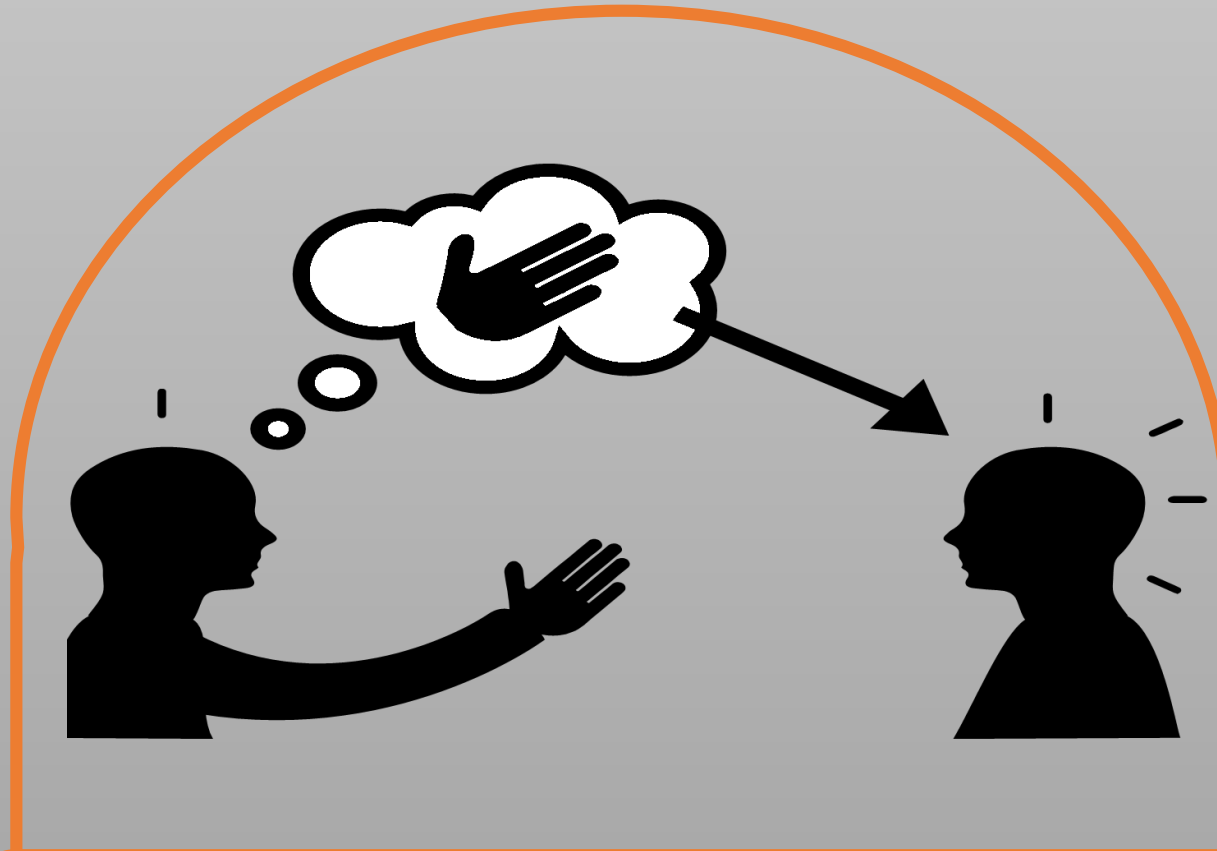


Præmentaliseringsmodi

Præmentaliseringsmodi er tidlig mentalisering, eller før-mentalisering.



Præmentaliseringsmodi



Teleologisk modus

Teleologisk modus

- Fysiske handlinger danner forståelsesramme for mentale tilstande.
- Mentale tilstande forstås når disse kommer til udtryk i fysisk adfærd
- "Jeg tror det, når jeg ser det"

Allen & Fonagy 2006.

Præmentaliseringsmodi

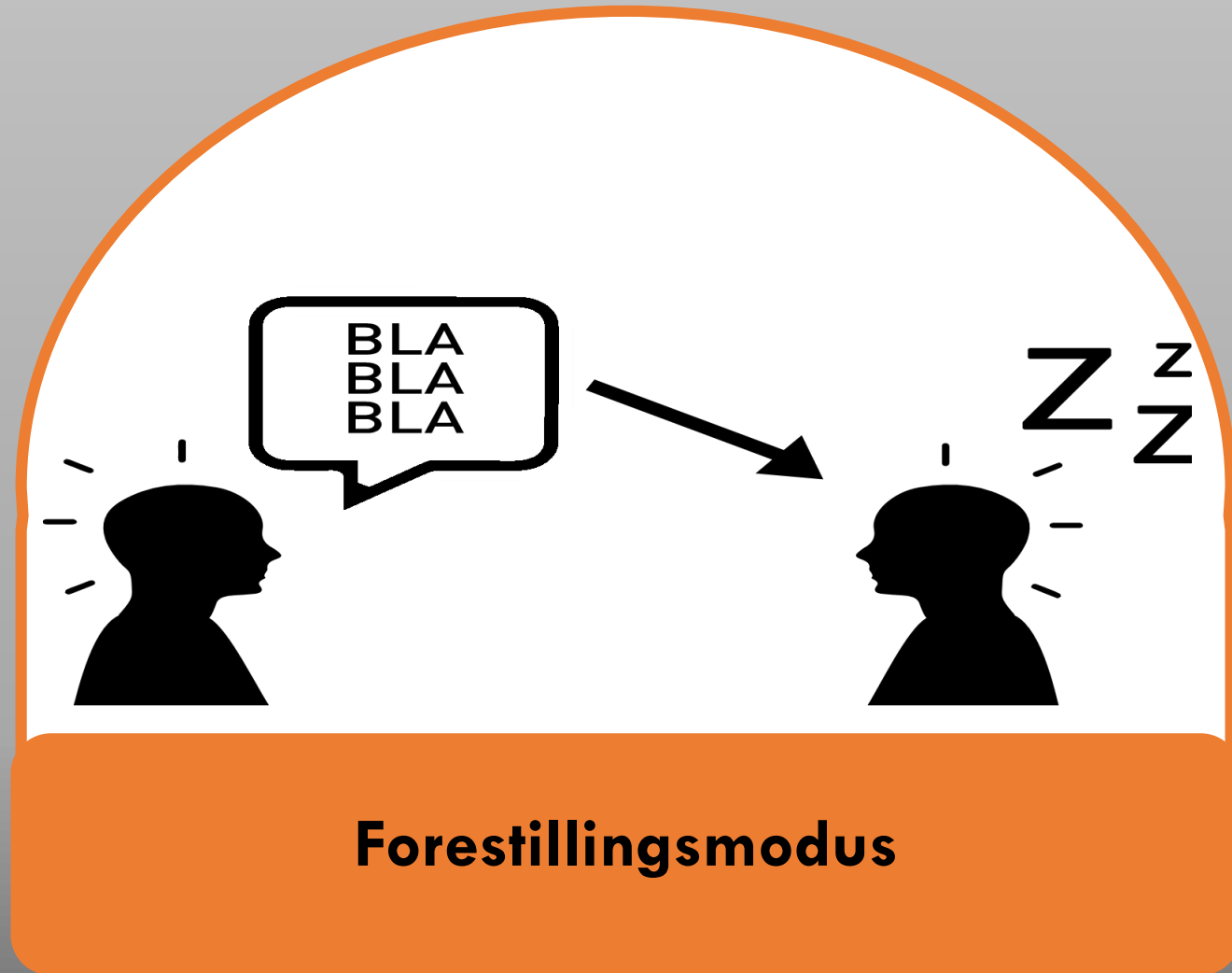


Psykisk ækvivalens

- Der sættes lighedstegn mellem den ydre virkelighed og de indre mentale tilstande.
- Fastlåsthed ved første mentale indskydelse.
- “det indre og det ydre er det samme”
 - tænkning

Allen & Fonagy 2007

Præmentaliseringsmodi



Forestillingsmodus

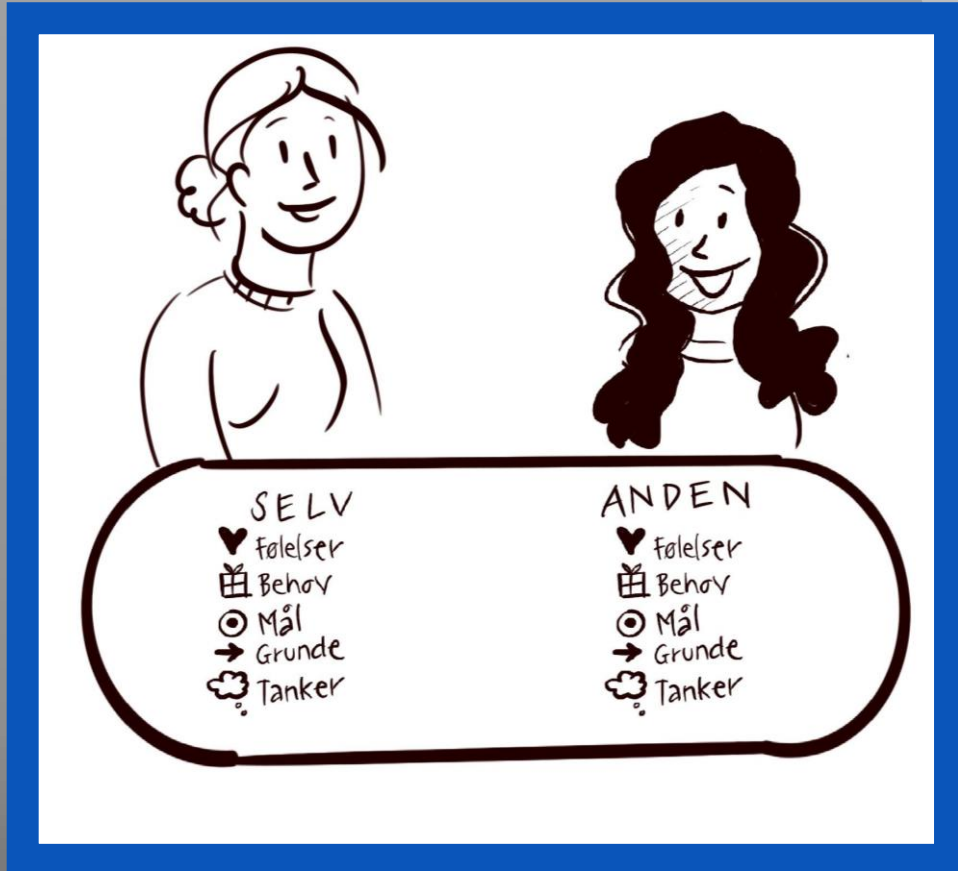
- Forbindelsen mellem det indre liv og virkeligheden her og nu mangler.
- Der tales måske om mentale tilstande, men der er ingen forbindelse til det der er på spil i det indre mentale liv.
- "som om-tænkning"

Bateman & Fonagy 2007

KONTAKTARBEJDE



Kontakt og kontaktevne



Kontaktevne er evnen til, at være i gensidige kontakt, på dén måde der gør det muligt, at mærke egne og andres mentale- og følelsesmæssige tilstande

AFFEKTIVE KONTAKTEVNE

Kontakten med egne mentale- og følelsesmæssige tilstande

KOMUNIKATIVE KONTAKTEVNE

Kontakten med andres mentale- og følelsesmæssige tilstande

REALITETSKONTAKTEN

Kontakten med den ikke-sociale omverden

Kontaktrefleksioner

Kontaktrefleksioner er bevidst og målrettet brug af det udviklingsfremmende samspil i relation til mennesker der er præ-mentaliserende

Kontaktrefleksioner er helt bogstavelige, konkrete og duplikative spejlinger af borgerens verbale og nonverbale adfærd, og af den konkrete situation borgeren befinder sig i.

Kontaktrefleksioner understøtter borgerens kontaktevner på de områder hvor borgeren pga. autismespektrumforstyrrelse er udfordret.

Situationsrefleksioner



Du reflekterer den aktuelle situation borgeren er i eller synes opmærksom på.

Faciliterer
realitets-
kontakten

Eksempel



Borgeren sidder på sin seng i sin lejlighed og kigger ud af vinduet.

*"Du sidder på din seng i din lejlighed.
Du kigger ud af vinduet".*

Ansigtsrefleksioner



Du reflekterer borgerens ansigtsudtryk og de følelser som afspejler sig eller formodes at afspejle sig.

- enten ved imitation, ved verbal refleksion eller begge.

Faciliterer den
affektive
kontaktevne

Eksempel

Borgeren sidder på sin seng i sin lejlighed og kigger ud af vinduet. Der løber tårer ned af borgerens kinder.

"Du sidder på din seng i din lejlighed. Du kigger ud af vinduet. Der løber tårer ned af dine kinder – du er ked af det?"



Kropsrefleksioner



Du reflekterer borgerens
kropsholdning eller
kropsbevægelser

- enten ved imitation, ved verbal
refleksion eller begge.

Faciliterer
realitetskontakten

Eksempel

Borgeren sidde på gulvet og holder begge hænder om ørerne og rokker frem og tilbage

"Du sidder på gulvet. Du holder begge dine hænder om ørerne. Du rokker frem og tilbage".



Ord-for-ord refleksioner



Du reflekterer de ord eller
sætninger som synes vigtige for
borgeren

Faciliterer den
kommunikative
kontaktevne

Gentagne refleksioner



Du gentager en kontaktrefleksion, som borgeren reagerede positivt på.

Du kan både bruge kortsigtede og langsigtede gentagelsesrefleksioner.

Faciliterer alle tre kontaktevner

Eksempel

Kortsigtet gentagelsesrefleksion

"Du smiler". Derefter stilhed i flere minutter.

"Du smiler stadig".

Langsigtet gentagelsesrefleksion

*"Du smiler ligesom du også smilede i går
– jeg kan se, at du stadig er glad"*



MENTALISERING



MENTALISERING

Mentalisering er en facet af menneskelig **forestillingsevne**; Det er at have fokus på mentale tilstande hos sig selv og andre, især i forbindelse med forklaring på adfærd

Det kræver **forestillingsevne**, at have **indlevelse** i egne og andres mentale tilstande – mentalisering

At have sind på sinde

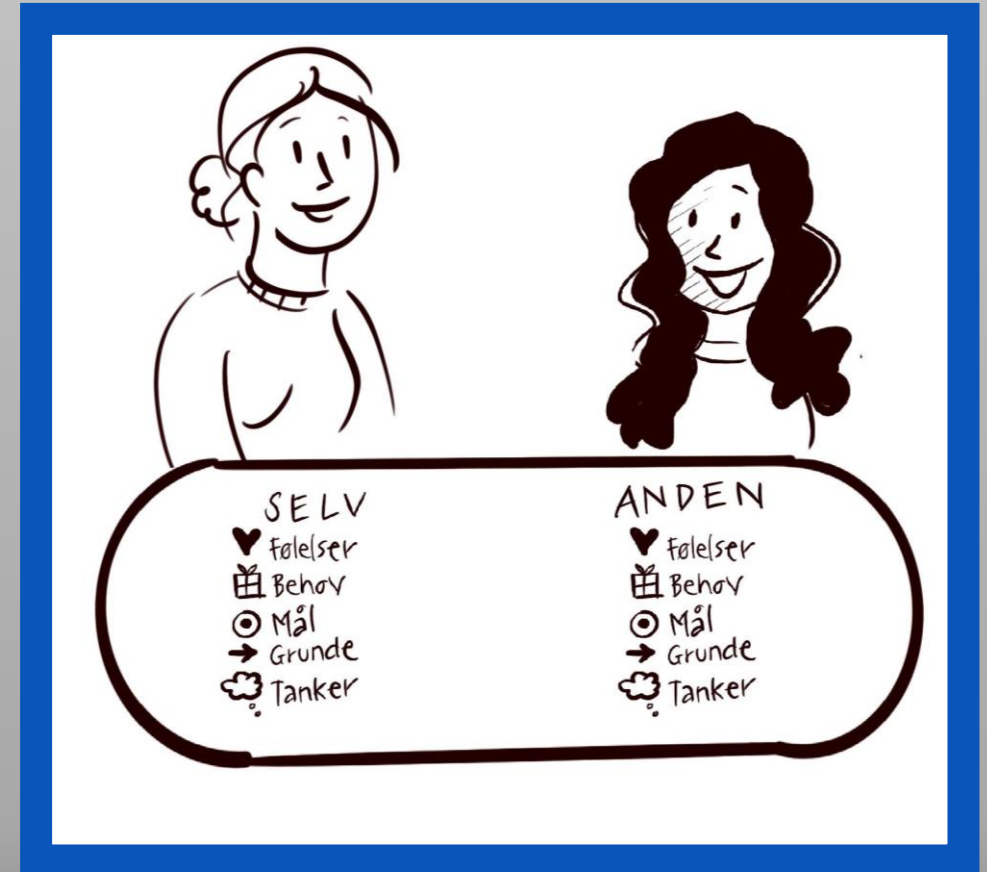
At se sig selv udefra og den anden indefra

At se bagom adfærd

Mentalisering læres ud fra og ind!

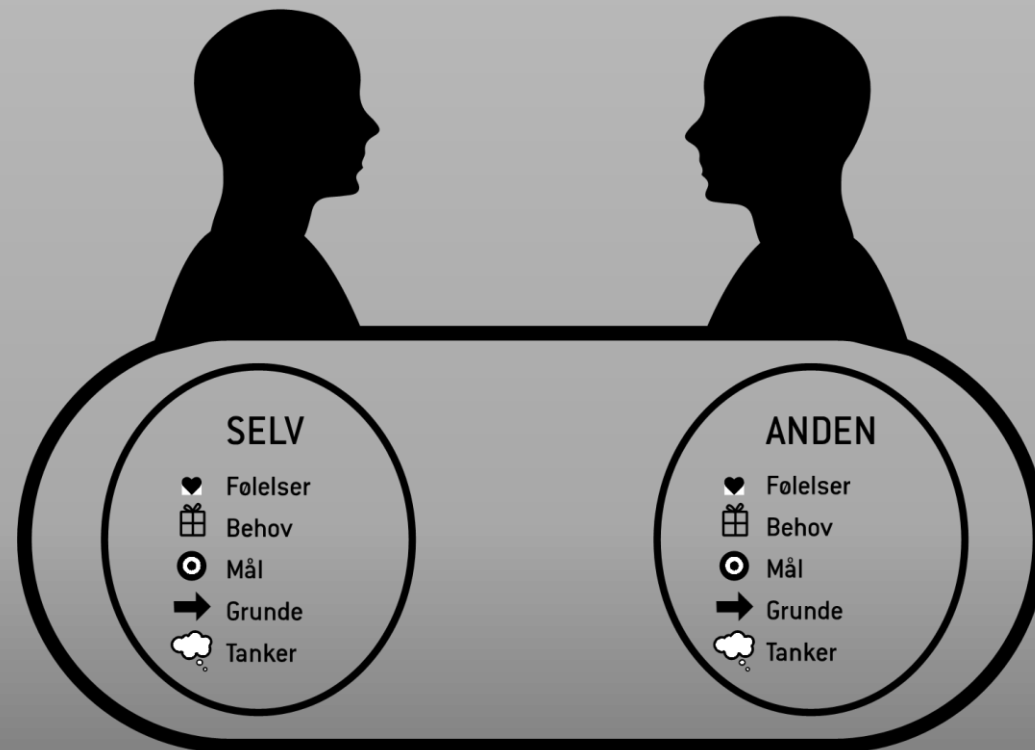
Mentalisering avler mentalisering!

Mentalisering er en mental muskel - den skal trænes for, at blive stærkere!





Mentaliserings- dimensionerne



Mentalisering **RAM**

Roligere
Ansvarligere
Mentaliserende



RAM

Roligere

Borgeren har tillid til en fagprofessionel, der er roligere og kan regulere både egne og borgerens mentale- og emotionelle tilstande.



Ansvarligere

Én af hovedopgaven for den fagprofessionelle er, at skabe rammer, som borgeren kan fungere i.





SIKKERHED

Det er afgørende, at have et menneske med autisme sind på sinde.

- Sikkerhed for, at livet i hverdagen er forudsigeligt og genkendeligt.
- Sikkerhed i forhold til hverdagsstruktur og rammer
- Klare aftaler
- Sikkerhed i forhold til forberedelse – både i forhold til kortsigtede og langsigtede omstændigheder
- De fagprofessionelle signalere tydelighed, ærlighed og gennemsigtighed (gør det implicitte explicit)

Mentaliserende

Borgeren har tillid til fagprofessionelle som forstår verden fra deres perspektiv.

Borgeren har tillid til fagprofessionelle som forstår eget og andres sind, og som kan genetablere og fastholde mentalisering.





Den mentaliserende fagprofessionelle - RAM

Roligere

- Én der regulerer egne mentale- og emotionelle tilstand
- Én der regulerer borgerens mentale- og emotionelle tilstand

Ansvarligere

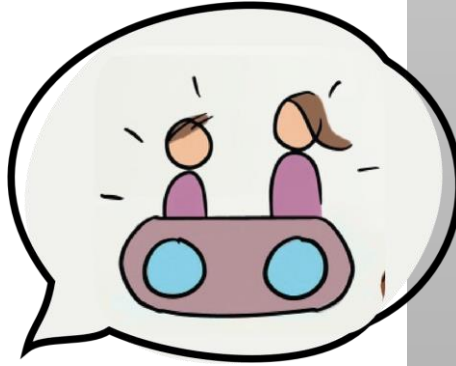
- Én der skaber sikkerhed

Mentaliserende

- Én der kender sind



CENTER FOR MENTALISERING



Tak for i dag

Find yderligere informationer,
ressourcer og
uddannelsesmuligheder her:



www.centerformentalisering.dk



App: Mentaliseringsguiden



www.facebook.com/centerformentalisering



@centerformentalisering



Youtube.com/centerformentalisering

Udgivelser fra Center for Mentalisering



Plenum oplæg 1: Kontakttarbejde og mentalisering

